14e JAARGANG . CURACAO DEN 10n APRIL 1897. N° 693

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50 voor elken regel fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Curaçao, 9 April.

De Roman.

———o———

Het is zeker een allertreurigst verschijnsel en het pleit niet voor den ernst der groote menigte, dat de romanlectuur in onzen tijd een ontzaglijke vlucht heeft genomen, vooral wanneer men nagaat van welke soort de meeste romans en novellen zijn, waaruit een aanzienlijk deel des volks bijna uitsluitend zijn verstandelijk voedsel punt. En als men bedenkt, dat juist de werken der ongeloovige en zedelooze romanschrijvers de grootste en talrijkste oplagen beleven en het drukst in alle talen worden overgezet, dan ijst men van de verwoestingen op zedelijk gebied, die dagelijks door die alles overstelpende romanliteratuur moeten worden aangericht.

Inderdaad de ongeloovige, de onzedelijke roman is misschien het machtigste wapen om de zielen ten verderve te voeren.

Maar daar staat tegenover dat de goede, de godsdienstige roman ook een even machtig wapen kan zijn in den strijd voor het ware en goede. Zoo verderfelijk het is slechte romans te lezen, zoo nuttig kan het zijn den geest te verfrisschen in de romantische scheppingen van deugdzame schrijvers, die in plaats van op verkeerde hartstochten te speculeeren, met geen ander doel hun lezers pogen te boeien, te treffen en te roeren, dan om in hun hart edele gevoelens op te wekken, bewondering voor de deugd, weerzin voor de zonde, geestdrift voor het edele en schoone.

Dergelijke romans, novellen of verhalen kunnen een voortreffelijken invloed oefenen op de vorming van geest en hart, op de ontwikkeling van het karakter. De begaafde pater Coloma schreef ronduit in de voorrede tot zijn bekenden roman *Pequeñeces*, dat hij op den kansel niet meer kunnende preeken, het christelijk predikambt dacht voort te zetten als romanschrijver. En zeer terecht zeide dr. Schaepman ergens, dat als verpoozing van den zwaren arbeid de lezing van een goeden roman is aan te bevelen.

Doch om behagen te scheppen in den goeden roman, moet iemand nog niet ontwassen zijn aan de zuivere voldoening, waarmede wij als kinderen vernamen, dat Asschepoester in een staatsiekoets naar de kerk rijdt om met den prins te trouwen en dat Blauwbaard sneeft door de ridderzwaarden der broers van zuster Anna; want bij slot van rekening komen de romans voor groote menschen precies op hetzelfde neer. Immers de goede romanschrijver schildert als een madonna van Rafael en tracht hetgeen hij meent, dat in den hemel in eere is en daar tot zijn goed recht komt, in zinnelijke vormen op de aarde te brengen: de andere penseelt een tafereel van Jan Steen en laat u zitten te midden van menschelijke dwaasheid en verwarring.

Heeft echter uw gemoedsleven met alle hoogere aspirantiën gebroken, dan zal de uitdrukking van het rein geestelijk leven, die de schilder in zijn beeld trachtte te leggen, door u of niet opgemerkt worden of u iets onnatuurlijks dunken, waarvan gij zelfs een soort van afkeer kunt gevoelen. Het realisme in den Jan Steen zal u daarentegen een bron van dagelijksch genot zijn.

Ons geslacht nu, grootgebracht in een kring van louter moderne of materialistische ideeën, heeft zich eene wereldbeschouwing eigen gemaakt, die zich niet boven de zinnelijke verschijnselen *wil* verheffen, die niet anders *verlangt* te zien dan hetgeen de aarde te aanschouwen geeft. Een naturalistische roman uit de school van Zola en Dumas, waarin goed en kwaad hun rol spelen, juist zooals zij dat op aarde doen, dat wil zeggen, zonder hun straf te beloopen of hun loon te ontvangen, waarin de zonde haar gang gaat als noodzakelijke en onverschillige handeling — zoo 'n roman wekt bij zulk een geslacht allerminst het gevoel van onvoldaanheid. Integendeel, het gemoed van den lezer, die met geloof en hoop voor goed gebroken heeft, vindt er een zuiveren weerklank van zijne eigene stemming in. Menschen daarentegen, die het niet zoover gebracht hebben, dat zij goed en kwaad, deugd en boosheid laten afhangen van de kleur der brilleglazen, waardoor men de menschelijke handelingen bekijkt, gevoelen zich juist hierdoor tot de goede romanschool getrokken, omdat in hare scheppingen hetgeen de geloovigen zich voorstellen aan gene zijde des grafs te *moeten* plaats grijpen, in het aardsch bestaan der handelende personen verlegd wordt. Want het begrip van rechtvaardige *vergelding* ligt onuitroeibaar op den bodem van 's menschen ziel, zelfs zoo, dat wanneer de mensch gewaar wordt, dat door de daartoe aangestelde machten geen rechtvaardige vergelding wordt toegepast, hij die zich zelf recht te verschaffen en door de persoonlijke wraakoefening de voldoening herstelt, die hem door de hoogere macht onthouden werd.

Wat doet nu de schrijver van den goeden, zedelijken roman? Wat het geloof aan gene zijde des grafs verwacht, dat verlegt hij in de menschelijke maatschappij: hij straft de boosheid en loont de deugd op aarde. En ofschoon de treffende lotwisselingen, die onder onze oogen in werkelijkheid voorvallen en waarin een vergeldende hand duidelijk zichtbaar is, slechts uitzonderingen zijn, door datgene, wat het menschelijk gevoel eerwaardig en dierbaar is en het gezond verstand als axioma erkent, uit de bovennatuurlijke wereldorde in den natuurlijken loop der dingen te verplaatsen, reikt men der verbeeldingskracht een voedsel, waardoor het gevoel van recht en billijkheid tijdelijk versterkt wordt.

Nu mag de materialist ten aanzien van dit gevoel en zijne bevrediging smalend spreken van "wisseltrekken op de eeuwigheid" en "ziekelijk paaien der verbeeldingskracht," dan antwoorden wij: de zedelijke roman is nooit geschreven voor een publiek van geblazeerde materialisten.

Komt het eenmaal zoover, dat het groot publiek een hem passend voedsel vindt in den naturalistischen roman, dan weet ik niet of dit tot bewijs zal mogen dienen, dat de maatschappij in ware beschaving is vooruitgegaan.

———(:o:)———

Weddenschappen.

———o———

De groote verkiezingsstrijd tusschen McKinley en Bryan raakt langzamerhand weer in het vergeetboek, hoewel telkens nog de grappigste staaltjes vermeld worden van de gevolgen, die de verkiezingswoede op de aanhangers van den verslagen candidaat Bryan heeft gehad.

Zooals men weet, wedden de Amerikanen bij dergelijke gelegenheden gaarne, maar volstrekt niet altijd, om geld. Zij zoeken veeleer de zonderlingste wijzen van weddenschappen uit, om den tegenstander ofwel aan den spot bloot te stellen van het groote publiek, ofwel om hem te beschamen. Zoo zag men gedurende de middaguren eenige dagen achtereen op Broadway, de meest bezochte straat in New-York, een heer loopen met verlakte schoenen, in een elegant

FEUILLETON.

DESPUES DI BINTI ANJA.

———o———

Su curazon tabata semper jen di speranza. Awor tempo a pasa, anjanan largo i Philip mester a bolbe den Februari.

Por fin es dia importante a jega. Biento tabata soepla den es paloenan seco sin jerba i un neblina tabata cologa riba casnan; cayanan tabata frioe i tristoe, ma nada por a kita legria di Mary su curazon. E tabata bisti cu cuidao i mira den spiel cu masjar legria. "Mi ta spera cu lo e haja mi mas huiciosa cu antes. Ki dia e por ta aki?" e tabata esclamá semper. Ma asina bira nochi koe neblina bira mas frioe i diki i es un koe e ta spera no jega, su curazon ta cuminza teme. Ora pa ora ta pasa, i ainda Philip no a bini. Promé duda a cuminza — podisé lo e no bini!

Di momento e ta cuminza corda riba su morto i e ta bira bleek. I asina e tabata keda warda i spera, ma Philip no a bini.

Despues ta sigi un gran lucha den su interior; e no tabata kega ni murmura, ma e tabata percura semper di lubida su tristeza, tumando riba su encargo tur ocupacion di cas. Ma su cara pálida i triste tabata traiciona su tristeza. Otro prueba amargo a bolbe resulta pé; tanta Lucy, es mama fiel y bondadosa a muri di caintura cerebral. Mr. Channing, heridá den profundo di su curazon pa separacion eterno di su esposa, a bin haja un mal di wowo, koe a hasi e perde su bista, i ponele den mes tempo den estado di un mucha.

Tur trabao a keda awor pa Mary, i poco tempo e tabatin koe e por a ocupé cu es recuerdonan triste. Sin embargo e tabata reza frecuentemente cu Philip por a bolbe.

Tempo tabata pasá poco poco, tur dia tabata mescos. Tabata dies anja koe Philip Harding a bandona su tera i hende no tabata tende nada di djé. Su tata a muri, su ruman mayor a casa i e ta biba den cas di nan tata. Ta parce koe tur hende a lubida riba es aventurero. Serca Mary, tempo tabata pasa maquinalmente, ma el a cai den un abatimiento pisá. Ningun hende tabata goza di mas respect cu heredera di Channing-Hall.

Pa tur cu tabata competi pa su man, le tabatin sempen, e mes *nó* decesiva. Nunca lo e bandona oom Gilbert! Dia pa dia e tabatin mas mester di judanza di hende; manera un mucha Gilbert tabata tene su man, ora e mester bai cualkier camina. Asina anto koe tur su dia tabata bai na percura pa su oom cu amor i zelo.

Ma fin di su sufrimento tabata serca. Despues koe e tabata confiá den cementerio Cloverly i koe tur cos tabata sigi nan curso natural, e tabata haje masjar solitario. Pakiko biba mas? e tabata puntra su mes — kiko mi tin di hasi den mundoe? E tabata corda com diferente tur cos lo ta si Philip mester bolbe. Alafin el a tende koe el ta biba na New-York i koe el a casa. El a bira un persona importante na Estados Unidos, un banquero respetá, koe su fortuna tabatin solamente un sombra, ésta, koe e no a nace na America koe e por a bira President.

Es pober Mary tabata suspira profundamente. Awor mi ta kere, koe nunca é no tabata stima mi; tabata un ilusion di mucha, koe pronto el a lubida na extrangería. Awor koe é tabata sabi suerte di Philip, a drenta un sumision calmo i digno den su curazon. E tin ainda mucho obligacion di cumpli; tin hambriente pa alimenta, pober pa bisti i ignorante pa sinja; semper nan tabata haja serka Mary consuelo i auxilio. Asina tempo tabata pasa; i algun hilo di plata tabata bruha caba den su cabei bruin, ma Mary tabata semper mes paciente i sumiso.

Un dia, anochi e tabata sinta e sol den sala; vlam di candela tabata duna algun figura fantástica na muralla. Mary su sintir tabata den temponan pasá i e tabata corda com Philip a jamé adios ta binti anja pasá i primintié asina sigur di bolbe.

Sona di un paso suave a kibra es silencio i spierté for di den su meditación. Poco poco i suave porta a habri i un homber bieuw debil, bistir miserablemente, cabei blancoe i su wowo hundoe, a drenta coe un mucha na man.

"Philip — Philip! Alafin!"

"Alafin, Mary, si alafin. Despues di binti anja mi a bolbe pa pidi bo por...!" El no a caba di papia koe su pianan a cuminza tembla i el a cai.

* *
*

"Mi ta bai muri, Mary. Mi ta sinti. Ma mi mester conta bo mi historia promé."

"Spera te koe bo haja poco mas forza, Philip; bo no mester papia."

"Mi mester." es enfermo a sigi. "Mi no por haja mas forza koe mi tin awor; no nunca mas."

"Sinembargo, no papia, mi ta roga bo!"

"Mi mester, mi mester conta bo tur cos. Bo sabi pakiko mi no a bolbe mas i pakiko mi no a scirbi bo? Pasobra mi — ta — un — matador! Mi manonan ta manchar coe sanger di un amigoe. Mi ta mira su cara mi dilanti, manera semper el ta persigi mi. Ma, lo mi conta bo tur cos. Mi tabata desgraciado den mi esfuerzonan, tur cos a bai mi malo. Por fin ta parce koe mi suerte a bira. Mi a haja un mina hunto cu otro aventurero mas. Den nan tabatin un koe nos tabata jama "Jack largo"; nos a sinja conose otro i pronto nos tabata

geruite broek, maar in plaats van een rok droeg hij een werkmanskiel, in wiens bovenste knoopsgat hij een gele chrysantheum droeg van monsterachtige afmetingen; het hoofd had hij bedekt met een prachtigen hoogen zijden hoed. Maar nu komt nog het beste! Voor zich uit schoof hij een kindersportkar, waarin een kleine *groom* zat met de armen over elkaar. Natuurlijk wekte de zonderlinge optocht groot opzien, en de straatjongens liepen schreeuwend en tierend om het voertuigje. De politie-agenten, wel wetende dat het een weddenschap gold, lieten den man stil zijn gang gaan, ja beschermden zelfs den optocht.

In een stad in New-Yersey wekte een zeker heer opzien, die onophoudelijk, van 12 tot 3 uur 's middags, de hoofdstraat steeds op en neer ging in balgewaad, maar zonder een hoed op het hoofd. De voorbijgangers dachten, dat hij niet wel bij het hoofd was en spraken hem medelijdend aan, maar de heer lachte hen uit en zei niets anders dan: „McKinley". Eenige anderen meenden, dat hij zijn hoed had vergeten en liepen hem met een hoofddeksel na, maar ook zij kregen niets anders ten antwoord dan den uitroep: „McKinley". Een hoedenkoopman, wiens winkel de heer verscheidene malen voorbijkwam, liep zelfs naar buiten met een zijner hoeden en bood hem die te koop aan, maar ook hij hoorde niets anders dan: „McKinley". De arme man was verplicht, volgens een aangegane en verloren weddenschap, acht dagen lang elken dag vijf uur in dit gewaad en met ontbloot hoofd de straat langs te gaan. In dien tijd mocht hij niets anders zeggen dan: „McKinley."

Vier dagen achtereen zag men alsmede te New-York, in het midden van Broadway, voor het hoekhuis der 23ste straat, een heer met gevouwen handen staan en met korte tusschenpoozen twee uren lang in de geopende vensters van het huis roepen. „Goud is goed, zilver is beter!" Den vierden avond kwam zijn tegenpartij, gaf hem een oorveeg, maakte zijn handen los en reikte hem de hand, met de woorden: „nu zijn wij quitte, mijn jongen; kom, we gaan een glas drinken!" Arm in arm gingen beiden in een der elegantste salons van Broadway.

Een der aanhangers van Bryan is, na diens nederlaag, genoodzaakt geweest een portie kraaienbouten te verorboren. Een inwoner van New-York moest een maand lang de schoenen van zijn buurman poetsen. Weer anderen moesten gedurende zekeren tijd de trappen van hun woning achterwaarts opklimmen. Te New-York boette een democraat zijn vertrouwen in Bryan's overwinning door tien minuten onder den straal van een brandspuit te blijven staan. Een kleermaker liep een week lang bloots-hoofds door de straten. In een andere stad moest een kolenhandelaar drie republikeinen den geheelen winter kosteloos van brandstof voorzien. Te Lexington moest een der voornaamste politici van de stad een aardnootje over het geheele marktplein voortrollen.

Honderden liepen tengevolge van weddenschappen zonder baard of snor, of hebben er van de helft laten afscheren. Een predikant is zelfs genoodzaakt geweest, met binnenste buiten gekeerd ambtsgewaad zijn proefpreek te houden. Toen de ouderlingen van zijn weddenschap hoorden, stelden ze hem in de gelegenheid zijn woord te houden, want „een verkiezingsweddenschap," meenden zij, „moest gehouden worden!"

Een bekend politicus won, dank aan het succes van zijn candidaat, 10 hoeden, 15 stel kleeren en 2 winterjassen. In Red Valley legde een farmer de belofte aan zijn buurman af, dat hij hem zonder loon als knecht zou dienen, tot weer een republikeinsche president in het Witte Huis te Washington kwam. Daar Mc Kinley won, kreeg hij de dochter van zijn buurman tot vrouw. Generaal Madison Crake mag zijn haar niet laten knippen tot Bryan werkelijk den presidentszetel ingenomen heeft. Hierop bestaat echter in de eerste vier jaar weinig kans, zoodat de generaal in dien tusschentijd een eerbiedwaardigen haardos zal kunnen krijgen.

Eindelijk verdient het wel vermelding hoe de stad Spiers (hoofdstad van Rijn-Beieren, in Duitschland) voordeel trekt van de verkiezing van Mc Kinley. De heer Hilgard, tegenwoordig wonende in Amerika, doch afkomstig uit Spiers, bracht in het laatst van den afgeloopen zomer eenige weken in zijn geboorteplaats door, en vond er al zijn oude vrienden weder terug. Onder hen was ook pastoor Scherer, die hem sprak over een bouwplan, ontworpen door het bestuur van een gesticht voor achterlijke en idiote kinderen. Hiervoor waren echter de beschikbare gelden niet voldoende. De heer Hilgard, die reeds in talrijke weldadigheidsinstellingen zit in den Paltz, zeide hierop tot zijn vriend den pastoor: „Als mijn vriend Mc Kinley verkozen wordt, verbind ik mij alle kosten voor den bouw van het gesticht op mij te nemen!" En hij heeft woord gehouden, want den dag na de verkiezing van Mc Kinley ontving pastoor Scherer een telegram, waarin hem werd medegedeeld, dat er spoedig een chèque van 150,000 mark zou volgen!

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Was gedurende twee jaar de Bisschoppelijke zetel in de Sint-Anna-kerk des Zondags onder de Hoogmis onbezet gebleven door de ziekte en den dood van Mgr. Joosten z. g., tot groote blijdschap der geloovigen verscheen laatstleden Zondag Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars in hun midden en vervolgde daarmede het gebruik zijner doorluchtige Voorgangers, dat aan de Katholieken van Curaçao zoo dierbaar is.

De meer dan gewone toevloed der geloovigen in dat uur bewees, dat zij de tegenwoordigheid van hunnen Bisschop op prijs stelden en door hun aanwezigheid Z. D. H. hun dank wilden betuigen voor dit eerste blijk Zijner herderlijke liefde.

* *
*

Laatstleden Zondag had, gelijk wij in ons vorig nummer aankondigden, in het Gymnastiek-lokaal, waar voor deze gelegenheid een smaakvolle versiering was aangebracht, de Openbare Vergadering van *Sparta* plaats.

Omstreeks acht uur nam de uitvoering een aanvang en werd ingeleid door den Heer H. J. C. Henriquez, President der Gymnastiek-Vereeniging, die in een sierlijke rede den Heer Agterberg, Directeur van *Sparta*, dank bracht voor zijne vele en ijvervolle bemoeiingen en hem bij deze viering van *Sparta's* vijfjarig bestaan het eerelidmaatschap aanbood.

De Heer Agterberg nam daarop het diploma van eerelid uit de handen van den President aan en bood de Gymnastiek-Vereeniging een schoon met goud geborduurd vaandel ten geschenke.

Vervolgens begonnen de oefeningen door de leden der Vereeniging, die allen in gymnastiek-kostuum waren gekleed, en de telkens herhaalde toejuichingen bewezen, wat bijval de proeven van kracht en de behendigheid, die men aanschouwen mocht, inoogstten.

Toen te 10 ure de oefeningen waren afgeloopen, bleven de genoodigden met de leden der Gymnastiek-Vereeniging onder muziek en dans nog lang in gezellig samenzijn bijeen, en bij het scheiden mocht het Bestuur van *Sparta* de volle overtuiging hebben, dat het feest van het vijfjarig bestaan der Gymnastiek-Vereeniging van het begin tot het einde zeer goed was geslaagd.

* *
*

Den vorigen Zondag kwam hier in den morgen de *Prins Willem IV* van de K. W. I. M. aan. Ofschoon de reis dier boot voorspoedig mocht genoemd worden, toch had men bij het vertrek uit Holland nog eenigszins te lijden gehad van den storm, die de vorige maand in geheel westelijk Europa gewoed heeft. Bij het uitgaan van het Kanaal werd aan de boot om hulp gevraagd door een Amerikaansch zeilschip, waarvan het tuig en de zeilen veel hadden geleden. Daar het schip echter niet in gevaar was en spoedig een Engelsche haven kon bereiken, werd geen bijstand verleend, daar de *Prins Willem IV* de reis niet kon onderbreken om het schip, gelijk gevraagd werd, naar een havenplaats te slepen. Later ontmoette men nog een stoomboot, waarvan de machine defect was; er werd echter door die boot geen hulp gevraagd, zoodat men zelf het ongemak scheen te kunnen herstellen.

* *
*

Zooals men weet, wordt voor rekening der K. W. I. M. een nieuwe stoomboot, de *Prins Willem V*, te Amsterdam gebouwd. Het werk vordert goed, reeds meer dan voor de helft zijn de platen bevestigd. Volgens geruchten zal de boot in September onder bevel van kapitein Sluijter in de vaart komen. Tegen dien tijd zou ook de *Oranje Nassau* wederom in dienst worden gesteld en de half-maandelijksche vaart een aanvang nemen. Naar men zegt, zou dan ook Barbados worden aangedaan.

* *
*

Toen de vorige week Zaterdag de *Gouverneur Van den Brandhof* hier binnenliep, was er een passagier aan boord, die onder de reis ziek was geworden. Hij stierf een uur na aankomst in onze haven, en zijn lijk werd overgebracht naar het R. K. Gasthuis. De man heette Jan Eilstra en kwam van St. Martin.

* *
*

Den 6den dezer vertrok uit onze haven met bestemming naar Cumaná de Venezuelaansche schoener *Midas* onder bevel van kapitein Miguel Erban. Omstreeks half tien s' avonds liep het schip echter op de rotsen bij Punt-Kanon, aan de uiterste oostpunt van het eiland en behoorende aan de plantage Fuik, en wel met zulk een vaart, dat de boegspriet met den voorsteven in een kloof van de rotsen vastraakte. De schok was zoo geweldig, dat de schoener weinige oogenblikken daarna uit elkander sloeg en den volgenden morgen de kust bedekt was met drijfhout en overblijfselen van het gestrande vaartuig. De opvarenden hadden zich echter bijtijds kunnen redden, wijl zij spoedig hun gevaarlijken toestand hadden ingezien en langs den boegspriet den vasten grond konden bereiken. Toch was de kapitein, die ook eigenaar was van het schip, bijna het slachtoffer geworden van deze ramp. Hij was onmiddellijk na het ongeluk naar zijn hut gegaan om een som gelds te halen, die hij daar verborgen had; toen hij nu, onbewust van het gevaar, niet spoedig terugkeerde, begon de bemanning uit alle macht hem toe te roepen, zoodat hij door het geschreeuw gewaarschuwd nog juist tijd had het schip te verlaten.

Meer dood dan levend, bijna zonder kleederen en het lichaam vol wonden en schrammen, kwamen de kapitein met de matrozen in den voormiddag van j. l. Woensdag op de plantage Fuik aan. Daar werden zij door een der eigenaren van de plantage, den Weled. Heer J. Maal, vol medelijden opgenomen, en door den opzichter en diens echtgenoote liefderijk verpleegd. Allen hadden veel geleden, daar het begaanbare pad van Punt-Kanon naar Fuik hun niet bekend was, en zij uren lang op scherpe rifsteenen, door struiken en scherpe doornen en onder een brandende zon zich een weg hadden moeten banen. Door de goede verpleging konden gelukkig allen reeds in den namiddag de reis naar de stad ondernemen, te meer wijl hun, die het zwaarste geleden hadden, met alle hulpvaardigheid door den Heer J. Maal lastdieren werden verschaft.

Deze schipbreuk schijnt geheel en al aan onvoorzichtigheid te moeten geweten, wijl er dien avond een flinke bries uit het Zuidoosten woei en het schip dus bij een weinig oplettendheid daar niet op de rotsen had kunnen loopen.

De kapitein echter, die betrekkelijk een welgesteld man mocht genoemd worden, verliest met zijn schip al zijn rijkdom; slechts de kleine som gelds, die hij nog redden kon, blijft hem thans over.

* *
*

De soldaat, die door den krijgsraad alhier veroordeeld werd tot vijf jaren gevangenisstraf en eerlooze verwijdering uit de gelederen wegens aanslag op het leven van een onderofficier, heeft, gelijk wij vernemen, in deze zaak hooger beroep aangeteekend, en zal dus voor den krijgsraad van Suriname terechtstaan. De betreffende processtukken zijn reeds naar Paramaribo opgezonden.

* *
*

Langs den geheelen Rooden Weg tot Plantersrust en gedeeltelijk in het stadsgedeelte Otrabanda zijn reeds de palen geplaatst, die de geleidingen zullen dragen voor het electrisch licht in de stad.

De gegoten ijzeren palen zijn niet zonder eenige sierlijkheid en verschillen daardoor zoowel als door de betere wijze van plaatsing veel van de ietwat plompe telephoonpalen.

* *
*

Maandag laatstleden bracht de *Curaçao* hier de lang verwachte omnibus voor de Cochera Central aan. De omnibus biedt plaats voor twaalf personen en werd vervaardigd naar het plan van den Heer C. Obediente, een der vennooten in die onderneming.

* *
*

Wij lezen in de *Surinamer*:

„Zondagmorgen 21 Maart omstreeks half acht arriveerde de *Prins Willem IV*, waarmede Z. D. H. Mgr.

---

amigo. Ma é tabata dichoso i a mi no; su saco tabata semper jen i di mi basji. Mi a bira envidioso i mi a cuminza odié i mi a resolve di busca mi fortuna na otro camina. Mi partida koe mi tabatin den mina, mi a bende pa cien *dollars* cu Jack.

Despues el a conta mi cu el a haja un mina di plata ricoe. Nos tabata para banda di es mina. Mi a mira un instante rondó di mi i di repiente tabata manera miles mal spiritu a drenta mi. E tabata hari asina contento — un segundo — i mi a tiré den es mina. Mi a keda para mi sol i mi tabata mira spantar i ansiar. Mi tabata serca di bula su tras, koe un muger manera un fantasma a sali for bao di tera i para mi dilanti. El a mira kiko mi a hasi, un testigo contra mi; precio di su silencio tabata mitar di es mina. Mi a combini — kiko otro mi por a hasi? — Alafin mi a casa cu né, pasobra un muger no por entrega su esposo na patibulo, ma semper el a hiba mi mas profundo den mi caida. Awor mi tabata rico i dichoso den mi empresanan. Toer hende tabata papia na New York di fortuna di Philip Harding i di bondad imaginario di su muger; ma — mi ta bisa bo: alafin el a ruina mi. Ta poco tempoe pasá el a muri di miseria, i awor mi a bolbe cerca bo!"

„Pober Philip," Mary disi jen di compasion. E no kier a kere su palabranan, e tabata kere solamente koe e tabata maloe i desgraciado.

„Mi a bolbe pa mi conta bo esai, Mary," el sigi despues di un silencio basta largo, „i pa mi pidi mi tata bieuw di percura pa mi jioe, mi pober Philip chikitoe, e ta mi unico tesoro. Rikeza, nomber, honor, hasta mi muger, toer mi a perde. E ta keda mi único consuelo. Mi jioe no tin otro apoyo den mundoe!"

„Tantem koe mi ta bibo, lo é no tin mester di ningun hende," Mary disi cu né poco-poco. „Largé serka mi, Philip. Ta asina solitario den mi cas; mi ta sol den mundo, mi ta roga bo, largé serka mi."

„Serka bo, Mary! encarga bo cu mi jioe! No, esai mi no por."

„Si, bo mester i lo bo largé també. Calma bo, awor. Bo a molestia bo mucho."

„Mi por ta calmo mientra Jack su bista ta riba mi! Mi no por haja sociego mas, nunca, nunca mas!" i cansá el a cai den su cusinchinan. Su sigiente dia Philip Harding a muri como un pecador penitente.

Su restonan ta den cementerio Cloverly den sombra di un sauce; un piedra ta tapa su graf. Mary Channing, doño di Channig-Hall, ta ainda sin casa, es jioe koe semper ta na su banda, ta stimé cordialmente, ta jioe di Philip Harding i Señor i Maestro venidero di Channing Hall. E ta papia semper di su tata cu amor i respect i for di Mary su boka nunca lo é tende berdadera historia di es destructor di bida di hende.

Wulfingh in gezelschap van den Eerw. Pater Bazelmans, een Frater, zes Liefdezusters en twee Zusters Franciscanessen in de kolonie terugkeerde.

Des avonds hield Z. D. H. onder het Lof een korte toespraak in de St. Petrus en Pauluskerk. Z. D. H. dankte God voor het goed succès zijner reis zoowel wat zijn persoon betreft als de belangen der Surinaamsche missie. Met Gods hulp is hem mogen gelukken, wat Mgr. Swinkels en Schaap tevergeefs hadden beproefd, Fraters voor het katholiek onderwijs te erlangen. Over eenige maanden hoopt Z. D. H. de Fraters hier te zien."

De Fraters, over wie Mgr. Wulfingh hier spreekt, zijn van dezelfde Congregatie als waartoe de Fraters hier op Curaçao behooren. Wij, die bij ondervinding de uitstekende diensten kennen door die Fraters aan het Katholieke bijzonder onderwijs bewezen, kunnen dan ook niet anders dan de Missie van Suriname gelukwenschen met deze belangrijke aanwinst.

NEDERLAND.

De voogdij der Koningin.

De Raad van Voogdij over H. M. koningin Wilhelmina heeft bekend gemaakt, dat jhr. mr. J. W. M. Schorer, vice-president van den Raad van State, en mr. C. J. A. Heydenrijck, eerstbenoemd lid van den Raad van State, krachtens het door hen bekleede ambt van rechtswege lid van voormelden Raad van Voogdij, in 's Raads vergadering van Maandag den eed in handen van den voorzitter afgelegd en daarna zitting hebben genomen.

Prins Frederik.

Aan het denkbeeld om te herdenken het feit dat Prins Frederik der Nederlanden honderd jaar geleden werd geboren, is 28 Februari in den Haag op z'er eenvoudige wijze uitvoering gegeven door eene commissie van aanzienlijke ingezetenen.

In den vroegen ochtend, te 8 ure, begaf de commissie zich naar het Plein 1813 om de eenvoudige hulde te brengen bij het monument, opgericht ter herdenking van Neerlands onafhankelijkheid, tot herkrijging waarvan prins Frederik zoo krachtig heeft meegewerkt.

Aan den voet van het gedenkteeken werd een groote lauwerkrans nedergelegd met linten in de nationale en oranjekleuren, waarop de data 1797—28 Februari—1897 waren vermeld. Bovendien werden nog een zevental lauwerkransen op de treden van het monument gelegd. Daarmede eindigde de stille huldebetooging.

De verdediging van Java.

In zijn „Van Week tot Week" schrijft de hoofdredacteur der *Loc.* een en ander omtrent de verddiging van Java.

Het beste spel dat wij kunnen spelen, schijnt, naar de tegenwoordige meening, te wezen West-Java en Oost-Java in staat van tegenweer te brengen, maar Middel-Java, dat wil zeggen Semarang en Tjilatjap, onverdedigd te laten.

Vroeger dacht men daar geheel anders over. Te laatstgenoemder plaatse werd althans een strandbatterij opgericht, die over de tien millioen gekost heeft, en die men verliet, nog voor zij behoorlijk in dienst was gesteld, omdat men, toen de tien millioen waren uitgegeven.... tot de ontdekking kwam, dat die strandbatterij volstrekt nutteloos was, wijl de vijand er uit zee met het meeste gemak over heen en in zou kunnen schieten, Tjilatjap en de kostbare havenwerken zou kunnen verwoesten, zonder van die strandbatterij eenigen tegenstand te ondervinden.

De stukken geschut, welke reeds gemonteerd waren, met groote moeite en groote kosten (waarbij men, tuschen twee haakjes, al spoedig ontwaarde dat zij niet pasten op de plaatsen, die naar de nauwkeurigste berekeningen er voor waren gereed gemaakt)—de dure stukken geschut liet men door middel van dynamiet springen, alsof het fort voor een naderenden, zegevierenden vijand verlaten werd en de ammunitie, welke men ook niet voor niemendal had gekregen, gooide men eenvoudig in zee. Al het geld daarvoor besteed werd letterlijk in het water gesmeten.

En met die strandbatterij liet men ook de forten en batterijen op Noesa Kembangan aan hun lot over, forten en batterijen, die eveneens hun millioenen hadden gekost, waarvan één, als een klein Gibraltar, in de rots is uitgehouwen. Dat alles, toen het ternauwernood stond, had men niet meer noodig.

Lombok.

In de *Soer. Ct.* leest men:

Een ernstig diepgaand onderzoek is sedert eenigen tijd ingesteld naar de oorzaken voor de ontevredenheid onder de bevolking van Lombok, die maanden geleden tot maatregelen van geweld oversloeg. Het is gebleken, dat de belastingen dubbel geheven worden. Immers de hoofden eischten de bijdrage van de bevolking voorzich, terwijl ook het gouvernement betaling vorderde. De overplaatsing van controleur Roos van Laboeanhadji zou met de daarbij bekend geworden feiten in nauw verband staan. Het onderzoek is nog niet gesloten. Ook lagere ambtenaren worden gehoord, wat er op wijst dat de regeering werkelijk de waarheid wenscht te te vernemen.

De arrestatie van Jack the Ripper.

Op een kouden Maartschen dag wandelde een heer doodbedaard langs den Nieuwendijk te Amsterdam, toen hij twee meisjes zag aankomen, wier van de kou blozende gezichtjes hem zoo in 't voorbijgaan tegen haar deden zeggen: "Jongens, dametjes, wat zien jelui er gezond uit."

Dit werd gezien en gehoord door een paar voorbijgangers en....sakkerloot, denk om de 500 gulden, dat was de moordenaar....houdt hem!

Minder practisch holde de heer hoorende wat men riep, de Vrouwensteeg door, wat tot gevolg had, dat de toeloop van vanglustigen nog grooter werd.

Een juffrouw liep naar het politiebureel Oudebrugsteeg en vertelde daar zóó pertinent: "dat ze 'm daar hadden, den geniepigen kerel," dat dadelijk vier of vijf agenten in bureautenue in de aangewezen richting wegholden. En dat was voor dien heer maar gelukkig ook, want hij was inmiddels reeds onderhanden genomen door een soort veemgericht van burgers, die hem maar voor het kiezen gaven: óf in 't water te worden geworpen, óf uit elkaar te worden gerukt.

Een kleinigheid!

De politie wist hem nog bijtijds van zijn vervolgers te bevrijden en naar het politieposthuis hoek Molsteeg te geleiden, vanwaar hij naar het bureau St. Pietershal werd overgebracht.

Hier bleek, waarom die heer hard was weggeloopen: hij had dit gedaan omdat hij een groote som gelds bij zich had en bang was die te zullen verliezen in een opstootje, terwijl men ook spoedig van de algeheele onschuld van den arrestant overtuigd was.

BUITENLAND.

Rome.— Eenigen tijd geleden is in de kapel van het gesticht der Catacumeni, waar in den loop der eeuwen, zoo menige verdwaalde ziel is voorbereid tot den overgang in de Katholieke Kerk, door den Kardinaal-Vicaris den H. Doop toegediend aan een gezin van tien personen der Israelitische gemeente. Meters waren twee gravinnen en peters een hertog en een ridder. Het was plechtig, aandoenlijk. Omstreeks denzelfden tijd, is, in 't Bedehuis van het Noord-Amerikaansch College, een welgesteld heer, die te Homburg (Duitschland), woont, met het H. Doopsel begenadigd, waarbij een andere bekeering peter was. Hier was de dooper de Overste van genoemd College, ter zijde gestaan door de kweekelingen in 't hoogaltaarkoor. Niet alleen de Amerikaansche, maar ook de Duitsche winter-kolonie was daar ruim vertegenwoordigd.

—Het pauselijk leger bestaat thans slechts uit vier verschillende korpsen: de Edelwacht, de Zwitsersche garde, de Paleiswacht en de Gendarmen.

De Edelwacht staat onder bevel van prins Alfiere en telt ongeveer vijftig manschappen. Zij worden geworven onder de familiën van den Romeinschen adel, die het innigst aan den H. Stoel zijn verknocht.

De Zwitsersche garde, onder commando van kolonel graaf de Courten, telt honderd soldaten, allemaal van groote gestalte, flinke lui uit de Zwitsersche katholieke kantons. Zij moeten de wacht houden bij de deuren en in de wandelgangen van het Vaticaan. 't Zijn mooie soldaten, die op de bezoekers den besten indruk maken.

De Paleiswacht, vroeger de Palatijnsche garde genoemd, vormt het derde korps. Zij bestaat uit twee compagnieën, waarvan alleen het kader in het Vaticaan verblijft. De leden van dat corps zijn zoons van Romeinsche burgerfamiliën en worden alleen bij plechtige gelegenheden opgeroepen. Jaarlijks ontvangen zij een kleine vergoeding voor uniform en uitrusting.

Zij worden gecommandeerd door generaal Cresta Rosa, die twee bataljons-chefs, vier kapiteins en acht luitenants onder zijn bevelen heeft. Tevens is de Paleiswacht in 't bezit van een muziekkorps.

De pauselijke gendarmen zijn honderdtwintig man sterk en moeten binnen het Vaticaan de orde handhaven.

Al die korpsen staan onder leiding van een minister, die evenals vroeger een militair weekblad uitgeeft, de *Fedeltá cattolica*.

In zijn geheel telt het pauselijk leger thans zeshonderd manschappen, brave, eenvoudige lieden, die er trotsch op zijn dag en nacht te mogen waken over het kostbaar leven van den grooten gevangene van het Vaticaan, den grootsten vorst der Christenheid.

Griekenland.— 8 Maart was de termijn verloopen door de Mogendheden aan Griekenland gesteld voor de ontruiming van Creta. Onafhankelijk werd voor dienzelfden dag door dezelfde Mogendheden eene mededeeling aan de Porte beraamd in zake de terugtrekking der Turksche troepen. De Grieksche Regeering zal waarschijnlijk met een non-possumus antwoorden. De manifestatiën houden te Athene voortdurend aan, eischend het behoud van Creta. Delyannis gaf te kennen, dat de Regeering haar plicht zal weten te doen. In afwachting eener geheele mobilisatie zijn weer vier klassen der reserve opgeroepen, de pantserschepen "Spetzai" en "Psara" vertrokken intusschen met geheime orders naar onbekende bestemming. De admiralen verzonden een verklaring aan hunne Regeering, dat ze niet partijdig waren opgetreden. Hun doel is uitsluitend bloedvergieten te voorkomen. Toch zagen ze kalm toe, toen het Turksche pantserschip "Faud" mede op de Christenen schoot. De bekende Britsche liberale oud-Minister Sir William Harcourt zinspeelde in de zitting van het Lagerhuis Woensdag 3 Maart op een brief uit 1830 van Prins Leopold aan den Hertog van Wellington, waarin eene beschouwing over Creta wordt gegeven, ook op de hedendaagsche toestanden toepasselijk. Die prins, later Koning der Belgen, verklaarde de noodzakelijkheid niet in te zien om Candia blijvend van Griekenland afgescheiden te houden. Griekenland zal nooit die afscheiding begrijpen of waardeeren; het zal een bron van verbittering worden, want de bewoners zullen niet vergeten, dat zij een van stam en godsdienst met de Grieken zijn. En in een anderen brief aan Lord Aberdeen schreef Leopold dat, toen hij vernam, dat Turksche wapenen waarschijnlijk het eenige middel zouden zijn tot orde-herstel op Candia, het hem meer en meer duidelijk werd dat afscheiding van Candia van Griekenland het grootste struikelblok zou wezen voor hem, die de Regeering over Griekenland zou aanvaarden. De tegenwoordige gebeurtenissen stellen voornoemde overwegingen in een eigenaardig licht.—Den 5n Maart overhandigden de gezanten te Constantinopel een collectieve aanvullings-nota handelende over de ontruiming van Creta door de Turksche troepen. Aan Turkije wordt hoegenaamd geen gecontroleerd beheer op het eiland gelaten. De laatste twee klassen der Grieksche reserve zijn opgeroepen. De opgewondenheid stijgt voortdurend. Gaan de Mogendheden tot dwang over, dan verwacht men aan de Thessalische grens ernstige dingen. Men vermoedt, dat de Mogendheden wel een verlenging van de terugroepingstermijn der Grieksche troepen zullen toestaan, terwijl men verwacht, dat Griekenland zijn vloot zal terugtrekken. 't Leger onder Vassos zal wel blijven. Honderd liberale Britsche Lagerhuisleden, waaronder vele Ieren, zonden Koning George van Griekenland een telegram van waardeering. Men denkt sommige Mogendheden gewonnen voor een plebisciet. Von Bismarck schijnt niet ingenomen met den gang van zaken op Creta. In de *Hamburger Nachrichten* wordt opgekomen tegen de wijze waarop Duitschland is opgetreden. Het moet in dezen met Rusland één zijn.

Turkije beantwoordde de bovenbedoelde collectieve nota op eenigszins ontwijkende manier, door te verklaren zich met den inhoud te vereenigen, maar van oordeel blijvende dat het te verleenen zelfstandig beheer van Creta bij nadere overeenkomst dient geregeld. — Nieuwe instructiën zijn verstrekt aan de Admiralen der internationale vloot. Het Grieksche pantserschip „Hydra" werd uit het eskader voor Canea verwijderd. Candano blijkt nog niet te zijn aangevallen. Men meent dat het voornemen bestaat, dat internationale detachementen zullen ontscheept worden om zelf de handen aan het werk te slaan, zeer tegen den raad van kolonel Vassos en den Griekschen viceconsul. Er werd ook gepoogd door de internationale vloot om Grieken en Christen-opstandelingen met geweld te nopen het beleg voor Selino en Candano op te breken. Zij vuurde op de belegeraars, en Vassos bood tegenstand. Aan het door 9000 Turken bezetten Candano is al heel wat schade toegebracht door de kanonnen der opstandelingen. Men beweert dat Grieksche stoombooten levensmiddelen en ammunitie voor 3 maanden aanvoerden aan de zuidzijde van Creta.—De Hertog van Sparta heeft zich 8 Maart naar het leger aan de Thessalische grenzen begeven. Van Turkije wordt beweerd, dat het enorme krijgstoerustingen maakt, maar 't wordt weersproken, dat alles er zoo geducht uitziet. De toestand van soldaten, paarden en kanonnen moet verre van uitstekend wezen.

—Duitsche bladen spreken zeer verschillend over Duischland's houding in de Creta-quæstie. Ook in der Regeering bevriende bladen wordt gezegd, dat Duitschland zich niet verder om Creta behoeft te bekommeren.—In Griekenland zelf worden de oorlogstoebereidselen met kracht voortgezet. Tal van vrijwilligers melden zich aan. De legermacht aan de grens wordt geschat op 60,000 man. De correspondent van de *Times* te Athene meent te weten, dat Griekenland zou berusten in zelfbestuur van Creta onder den Griekschen prins George, met behoud van de suzereiniteit des Sultans, op voorwaarde dat de Grieksche en Turksche troepen tegelijkertijd Creta ontruimden.

Het volgende is eene samenvatting van het officieele antwoord van Griekenland:

Griekenland vraagt de annexatie van Creta in naam zijner historische rechten, en in naam van de gelijkheid van godsdienst en ras. Toch verklaart het bereid te zijn de vloot terug te roepen in geval de mogendheden aan het Grieksche leger de taak wilden opdragen van het herstel van den vrede op het eiland, na het volbrengen waarvan de Kretenzers vrijelijk hunne eigen meening zouden moeten uitspreken.

———

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:
Di Donato Guiseppe, di Donato 3, Director del Banco de Hijpotecas de Curaçao, A. Dittmar, Francisco Januncelli, Benj Jesurun (aang.) Gorsira & Maal (aang.), Jacobo Correa, Loorens Comenencia Eduard Fobbs, Susana Curiel, Charles W. Jonkhout, Maria Mensche.

ADVERTENTIEN.

TYD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE'
TUSSCHEN
NEW-YORK,
LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1897	Philadelphª		Caracas		Venezuela		Philadelphª		Caracas		Venezuela	
Vertrekt van NEW YORK....	Maart	24	April	3	April	13	April	24	Mei	5	Mei	15
Komt aan te CURAÇAO	„	31	„	9	„	19	„	30	„	11	„	21
Vertrekt van „	„	31	„	10	„	20	Mei	1	„	12	„	22
Komt aan te PTO. CABELLO	April	1	„	11	„	21	„	2	„	13	„	23
Vertrekt van „	„	2	„	12	„	22	„	3	„	14	„	24
Komt aan te LA GUAYRA..	„	3	„	13	„	23	„	4	„	15	„	25
Vertrekt van „ ..	„	6	„	15	„	28	„	7	„	18	„	28
Komt aan te PTO. CABELLO	„	7	„	16	„	29	„	8	„	19	„	29
Vertrekt van „	„	7	„	17	„	29	„	8	„	19	„	29
Komt aan te CURAÇAO	„	8	„	18	„	30	„	9	„	20	„	30
Vertrekt van „	„	9	„	19	Mei	1	„	11	„	21	„	31
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„	10	„	20	„	2	„	12	„	22	Juni	1
Komt an te NEW-YORK....	„	16	„	26	„	8	„	18	„	28	„	7

Stoomschip Maracaibo

Vertrekt van CURAÇAO....	April	10	April	20	Mei	1	Mei	12	Mei	22	Juni	1
Komt aan te MARACAIBO....	„	11	„	21	„	2	„	13	„	23	„	2
Vertrekt van "	„	15	„	28	„	7	„	18	„	28	„	6
Komt aan te CURAÇAO......	„	16	„	29	„	8	„	19	„	29	„	7

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

[illegible]